

Politisk aftale om Grøn Vækst 2.0

Regeringen og Dansk Folkeparti indgik fredag den 9. april 2010 en politisk aftale, der skal forbedre landbrugets og fødevarerektorens vækstvilkår og konkurrenceevne.

Aftalen tager afsæt i anerkendelse af erhvervets væsentlige bidrag til det danske samfund, hvad angår både eksportindtægter og beskæftigelse. Dette bidrag er "særdeles væsentligt for livet i yderkantsområderne og er derfor med til at skabe et Danmark i balance," som det fremgår af aftalen.

For landbruget og fødevarerhvervet er det et afgørende signal, at man fra politisk side klart giver udtryk for, at man har forstået den alvorlige økonomiske situation, som erhvervet befinder sig i og som bl.a. er resultatet af politisk bestemte omkostninger, som er særlige for Danmark. Pakken, der både indeholder reelle omkostningslettelser og forbedrede muligheder for udvikling af nye forretningsområder, har fokus på forbedret konkurrenceevne i hele værdikæden. Det er et markant vendepunkt i forhold til mange års løbende forringelser af de danske fødevarereproducenters konkurrencevilkår. Pakken er et væsentligt skridt i den rigtige retning, men der udestår stadig en række store udfordringer, som Landbrug & Fødevarer fortsat har fokus på i den politiske interessevaretagelse.

Aftalen kommer som den foreløbige kulmination på det politiske arbejde, som Landbrug & Fødevarer igangsatte umiddelbart efter fusionen i sommeren 2009.

I det følgende gennemgås aftalens elementer punkt for punkt:

- Analyse af erhvervets rammevilkår - produktivitetsudvikling og konkurrenceevne
- Vandplaner og kvælstofreduktioner
- Jordskat
- Bioenergi-området
- Spildevand
- Miljøklagenævnet
- Husdyrloven
- Udvalg om husdyrreguleringen
- Kødkontrollen
- Plantedirektoratet
- Økologi
- GMO

Analyse af erhvervets rammevilkår - produktivitetsudvikling og konkurrenceevne

Det er meget glædeligt, at der blandt aftaleparterne er enighed om, at der skal sættes fokus på landbrugets og fødevarerhvervets rammevilkår og deres betydning for konkurrenceevnen.

Dette gøres med henblik på at styrke og understøtte de danske styrkepositioner på det globale marked og vil konkret ske gennem en analyse af erhvervets produktivitetsudvikling og konkurrenceevne i forhold til andre EU-lande.

Landbrug & Fødevarer har længe påpeget betydningen af de stramme danske rammevilkår i en konkurrencesammenhæng og finder det derfor meget tilfredsstillende at aftaleparterne nu vil se på dette.

Vandplaner og kvælstofreduktioner

Landbrug & Fødevarer finder det meget positivt, at regeringen og Dansk Folkeparti vil iværksætte en analyse af konsekvenserne af kravene om yderligere kvælstofreduktion for beskæftigelse og udviklingsmuligheder for landbruget. Det er i den forbindelse utroligt vigtigt, at man i analysen vil inddrage implementeringen af vandrammedirektivet i andre lande, så der kan tages hensyn til de mulige konsekvenser for konkurrenceevnen.

Vi finder det ligeledes positivt, at aftaleparterne bag Grøn Vækst efterfølgende vil drøfte både tidsplanen og de fremadrettede krav, herunder muligheden for at anvende undtagelses bestemmelserne, med henblik på at sikre beskæftigelse og udviklingsmuligheder i hele landet.

På pressemødet i Finansministeriet i dag understregede såvel fødevarerministeren og miljøministeren som Kristian Thulesen Dahl, at målet om en reduktion på 19.000 t kvælstof står fast. De 9.000 t, der allerede er truffet beslutning om, vil der ikke ske ændringer med.

Stillingtagen til de resterende 10.000 t afventer udredningsarbejde. Det blev i den forbindelse understreget, at der skal ses på bl.a. kvælstofkvoter, kvælstofreguleringen generelt og teknologiske muligheder.

Det er en positiv åbning, at der er villighed til at se på både tidsplan og virkemidler angående de 10.000 t. Landbrug & Fødevarer mener fortsat, at der bør være mulighed for at nå de fastlagte vandkvalitetsmål med andre virkemidler end en ensidig indsats overfor kvælstof, hvis analyserne viser mulighed for dette. Samtidig kan der være behov for at ændre reduktionsmålet, hvis analyserne viser, at det vil blive uforholdsmæssigt dyrt at nå. Landbrug & Fødevarer vil således arbejde for at sikre, at der bliver fokuseret på opfyldelse af vandkvalitetsmålene med en række af virkemidler frem for alene reduktionsmål.

Landbrug & Fødevarer vil fortsat forsøge at sikre, at der analyseres på konsekvenser af andet end udelukkende kvælstofreduktion – fx ændret vandløbsvedligeholdelse. Vi ønsker en samlet konsekvensanalyse for hele landet, omfattende såvel hele vandindsatsen som Natura 2000-indsatsen, da det er den samlede byrde for landbruget, der er relevant, når udviklingsmuligheder og konkurrencevilkår skal belyses.

I forbindelse med vurderingen af konsekvenserne ved kvælstofreduktionen - herunder de beskæftigelsesmæssige konsekvenser - og udredningsarbejdet vedr. omlægning af kvælstofreguleringen, mener vi fortsat, at de allerede besluttede virkemidler (fx efterafgrøder og restriktioner på jordbearbejdning) skal tages op til revurdering.

Jordskat

Som følge af regeringens landbrugspakke nedsættes skatten på produktionsjord med 500 mio. kr. årligt i 2011 og frem. Nedsættelsen betyder, at grundskylden på produktionsjord i gennemsnit reduceres fra 11,9 promille i 2010 til 6,9 promille i 2011 og frem.

Nedsættelsen af skatten på produktionsjord finansieres dels af en fremrykning til 2011 af den forøgede lønsumsafgift for finansielle virksomheder, en forhøjet pesticidafgift fra 2011 og en ny grøn kvælstofregulering fra 2013 og frem.

Finansiering af nedsættelsen af skatten på produktionsjord				
Mio.kr.	2011	2012	2013	2014 -
Jordskattenedsættelse	500	500	500	500
Finansiering af nedsættelsen				
- Lønsumsafgift	500	500		
- Forhøjet pesticidafgift	75	150	150	150
- Provenu ved grøn kvælstofregulering			350	350
Overfinansiering	75	150	0	0

Resultatet af nedsættelsen af skatten på produktionsjord, er således en direkte omkostningslettelse for erhvervet på 775 mio. kr. – 1 mia. kr. for perioden 2011 og 2012. Der vil i perioden være en overfinansiering på mod 300 mio. kr.

Lettelsen vil på kort sigt give en tiltrængt likviditetslæmpelse til erhvervet, således at det fremadrettet giver bedrifterne mulighed for at udvikle sig til gavn for vækst og beskæftigelse i Danmark.

Fremrykning af lønsumsafgiften for finansielle virksomheder

For at finansiere nedsættelsen af jordskatten på produktionsjord med 500 mio. kr. årligt, sker en fremrykning af den forhøjelse af lønsumsafgiften for finansielle virksomheder, som er aftalt i forbindelse med Forårspakke 2.0.

Forhøjelsen af lønsumsafgiften blev vedtaget den 28. maj 2009 (L 203), og lønsumsafgiften skal herefter beregnes som i alt 9,13 pct. af lønsummen plus 1,25 pct. af virksomhedens overskud med virkning fra 1. januar 2013. Forhøjelsen af lønsumsafgiften bevirker, at den finansielle sektor pålægges en årlig meromkostning på ca. 500 mio. kr. Lønsumsafgiften opkræves direkte af SKAT, hvorfor dette umiddelbart kan gennemføres og vil få virkning fra 1. januar 2011.

Bioenergi-området

Parterne har aftalt en række supplerende initiativer på bioenergiområdet. Det er meget positivt, at regeringen har fokus på landbruget som leverandør af bioenergi med henblik på opfyldelse af Danmarks målsætning om 30 pct. vedvarende energi i 2020. De konkrete initiativer i forhold til biomasse, biobrændstoffer og biogas er vigtige skridt for at nå disse mål.

Med hensyn til 2. generations biobrændstoffer vil vi i Landbrug & Fødevarer arbejde for, at der rent faktisk sker en styrkelse af produktionen af disse brændstoffer i Danmark baseret på dansk producerede råvarer.

Det er utrolig positivt, at parterne understøtter, at biogassen kan komme på naturgasnettet, men det er fortsat nødvendigt, at der i et kommende energiforlig sikres et solidt forretningsgrundlag for produktion af biogas.

Spildevand

Landbrug & Fødevarer hilser det velkomment, at regeringen vil se på betalingsreglerne for spildevandsrensning, så de bliver mere fair og hvor de store vandforbrugende virksomheder udelukkende betaler den pris, det koster at rense deres spildevand. Omkostningerne til rensning af spildevand er en meget stor post på de store fødevareraktiviteternes budgetter, fordi reglerne tvinger dem til at betale til et kloaksystem, som de kun bruger en lille del af. Dette skal sammenholdes med, at opgørelser fra OECD viser, at Danmark har de suverænt højeste spildevandspriser i forhold til de lande vi sammenligner os med. Landbrug & Fødevarer har derfor gennem længere tid lagt pres på regeringen for at få ændret reglerne.

Miljøklagenævnet

Det må konstateres, at bunkerne af husdyrsager i Miljøklagenævnet vokser, hvilket betyder en hel urimelig ventetid på at komme i gang med sin nye produktion eller udvidelse af den eksisterende. Det er derfor positivt, at der nu sættes flere ressourcer af til at få afgjort sagerne i klagenævnet.

I forbindelse med den sammenlægning af Miljø- og naturklagenævnet, der netop nu diskuteres i Folketinget, vil Landbrug & Fødevarer appellere til, at der sættes fokus på, at det nye "fælles klagenævn" får et effektivt setup, uden at der bliver gået på kompromis med tilliden til systemet. Landbrug & Fødevarer vil også arbejde på, at klagenævnet bliver mere fokuseret og ikke tager sagerne op til fuld prøvelse.

Husdyrloven

Det er meget positivt, at parterne ønsker at sikre en mere smidig behandling af bagatelsager, der reelt ikke har nogen betydning for miljøbeskyttelsen. Landbrug & Fødevarer har længe efterspurgt anmeldeordninger, der både kan give en større fleksibilitet i produktionen og lette kommunernes administration. En ændring af husdyrloven skal dog drøftes med partierne bag forliget om miljøgodkendelsesordningen for husdyrbrug, hvilket betyder, at Radikale Venstre skal inddrages.

Landbrug & Fødevarer vil fortsat arbejde for, at der i de videre drøftelser sker en maksimal udnyttelse af anmeldesystemet, og at der sker en hurtig implementering.

Udvalg om husdyrreguleringen

Landbrug & Fødevarer hilser initiativet om et udvalg, der skal kuglegrave husdyrloven meget velkomment og lægger stor vægt på, at der sker en reel effektivisering. Specielt er det positivt, at der åbnes op for en adskillelse af areal og bygninger i forbindelse med miljøgodkendelsen.

Landbrug & Fødevarer vil arbejde for et højt ambitionsniveau og vil lægge vægt på, at de erhvervsøkonomiske omkostninger ved husdyrreguleringen bliver belyst.

Kødkontrollen

I forbindelse med kødkontrollen videreføres forligspartiernes tilkendegivelse af at ministerens handlingsplan fra november 2008 fortsat er gældende. Endvidere noterer partierne sig, at målene forventes at blive nået, hvilket vil fastholde presset på Fødevarestyrelsen for at levere de lovede besparelser.

Det væsentligste og meget positive nybrud er, at forligspartierne - i det omfang det er "muligt og foreneligt med hensynet til fødevarerens sikkerhed" - vil gennemføre anbefalingerne fra den rapport, som PricewaterhouseCoopers (PWC) lavede i foråret 2009. Dette sker eksplicit med henblik på, at nedbringe omkostningerne yderligere ud over handlingsplanen.

Supplerende kan det siges, at hele forudsætningen for PWC's rapport var, at fødevarerens sikkerhed var uændret. Den ovenstående citerede tekst vurderes således ikke at være en hindring for yderligere optimering af kødkontrollens drift. Da rapporten kom kunne de af PWC identificerede yderligere besparelser på omkring 50 mio. kr., dvs. et samlet fald i omkostningerne i fht. 2008 på ca. 160 mio. kr. Det er dette potentiale, som man nu politisk giver tilsagn om at gå efter.

Kontroludgifter på foder- og planteområdet

Det er positivt, at parterne som supplement til det igangværende arbejde med at lette erhvervets udgifter til foderkontrollerne i Plantedirektoratet med 25 pct. i 2014 vil iværksætte en analyse af effektiviseringsmulighederne i forhold til Plantedirektoratets øvrige kontrolområder.

Vi vil i Landbrug & Fødevarer følge arbejdet meget tæt og presse på for at sikre samme omkostningsniveau i Danmark som i vores konkurrentlande.

Økologi

Landbrug & Fødevarer hilser det velkomment at politikerne taget et vigtigt skridt i retning af at sikre den fortsatte positive udvikling i den økologiske produktion. Som et nyt initiativ afsættes der fra 2011 til 2013 en pulje på 4 mio. om året til pilotprojekter, der skal bane vej for udvikling af skræddersyede økologiske biomasseløsninger.

GMO

I aftalen nævnes kort, at man vil undersøge mulighederne for at styrke indsatsen med kontrol på GMO-området, herunder i forbindelse med import af fødevarer. For Landbrug & Fødevarer er det afgørende, at der fortsat er fuld adgang til indkøb af foder på det internationale marked samt, at der indføres en tærskelværdi for acceptabelt utilsigtet indhold af GMO i udsæd.